

Chang to Shine : สื่อเปลี่ยน คนต้องปรับ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดด ส่งผลให้ในปัจจุบันคนเราสื่อสารกันด้วยความสะดวกและรวดเร็ว แต่เพียงปลายนิ้วสัมผัสบนพิมพ์ ข่าวดสารข้อมูลต่างๆ ทั้งจริงและเท็จเกิดการหลั่งไหลจนล้น เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตส่งผลให้เกิดสื่อรูปแบบใหม่ เช่น เครือข่ายสังคมออนไลน์ การสื่อสารแบบไร้สาย

การเปลี่ยนแปลงนี้สร้างความสับสนกระเทือนไปแทบทุกวงการ ต้องปรับตัวกัน โดยเฉพาะสื่อมวลชนที่ได้รับผลกระทบไปเต็มๆ เมื่อผู้บริโภคมีทางเลือกกับข้อมูลที่หลากหลายขึ้น มีช่องทางแสดงความคิดเห็นมากขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทเป็นสื่อมวลชนได้ด้วยตนเอง ขณะที่บรรดาบริษัทห้างร้านต่างๆ ที่เคยพึ่งพาการโฆษณาในสื่อ เพื่อเข้าถึงผู้บริโภคก็มีช่องทางเลือกของตัวเองโดยไม่จำเป็นต้องผ่านสื่ออีกต่อไป เราจึงได้เห็นได้ยินข่าว สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ หายยปิดตัวลง หรือการเปลี่ยนมาทำสื่อออนไลน์ หรือการรวบรวมสื่อหลายช่องทางเข้าด้วยกัน

นอกจากคนในวงการสื่อปัจจุบันที่กำลังเผชิญกับการปรับตัวรับการเปลี่ยนผ่านจากภูมิทัศน์สื่อใหม่แล้ว สถาบันการศึกษาซึ่งมีหน้าที่ผลิตบัณฑิตศาสตร์และนักสื่อสารมวลชน ก็เป็นอีกหนึ่งวงการที่ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ละสถาบันต่างก็พยายามหาแนวทางการสอนใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด

ภูมิทัศน์สื่อ คือการพิจารณาลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ เส้นเวลา ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร ผ่านทางสื่อ ลักษณะเนื้อหาสื่อ และดูว่าใครกลายมาเป็นผู้มีอำนาจหลักในสนามการสื่อสารนั้นๆ ว่าแท้จริงแล้วใครเป็นเจ้าของสื่อ นั้นแน่

สื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ ความแตกต่างระหว่างสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่

- สื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ ความแตกต่าง สื่อดั้งเดิม คือ สื่อที่เกิดขึ้นมาก่อนเป็นสื่อที่เริ่มขึ้นมาในยุคต้น ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นสื่อมวลชนที่เข้าถึงประชาชนผู้รับสารได้คราวละมากๆ เป็นการสื่อสารแบบทางเดียว ผู้รับสารได้รับสารเพียงทางเดียว ผู้ส่งสารไม่สามารถทราบผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ในเวลานั้นๆ เสีย เวลานานได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ซึ่งประชาชนหรือผู้บริโภคสื่อไม่สามารถตอบโต้หรือแสดงความคิดเห็นลงไปสื่อได้เลย

- สื่อใหม่ คือการสื่อสารในรูปแบบใหม่ ที่มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาประกอบการสื่อสาร นั้น ทันสมัยมากยิ่งขึ้นและไม่จำกัด อยู่ในวงแคบๆอีกต่อไป นอกจากนี้สื่อยังเป็นการทำให้ผู้รับสารไม่ว่าจะเป็นใครที่อยู่ทั่วทุกมุมโลกสามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน เช่นการส่งอีเมล ทวิตเตอร์ การแชท และสื่อที่ผู้บริโภคสามารถจะตอบโต้กับสื่อได้ ในขณะที่สื่อเดิมไม่สารทำได้

ซึ่งปัจจุบันสื่อใหม่ได้ เข้ามามีบทบาทอย่างมากทุกวงการก็ว่าได้ โดยเฉพาะวงการสื่อสารมวลชน แต่ยังมีอีกมากมาย เช่น ด้านการศึกษา คมนาคม อุตสาหกรรม ฯลฯ

- สื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ แตกต่างกันอย่างไรร

สื่อเดิม ล้าสมัยกว่า ล่าช้ากว่า

สื่อใหม่ รวดเร็วกว่า ประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่า มีข้อจำกัดเรื่องของเครื่องรับสาร เช่น ผู้ที่รับสารจากสื่อใหม่ ทางอินเทอร์เน็ตได้ ต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความรู้ในการใช้เครื่อง สื่อดั้งเดิมใช้จดหมายในการติดต่อ ขณะสื่อใหม่ใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในการส่งอีเมลล์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

- จำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัว การนำข้อดีของสื่อเก่ามาปรับวิวัฒนาการกับความหลากหลายของสื่อใหม่ในการสื่อสารสื่อใหม่ ใช้เทคนิคเจาะกลุ่มผู้บริโภค

- สื่อเก่า ช่องทางการกระจายข่าวสารค่อนข้างแคบ สามารถโฆษณาได้เฉพาะบางกลุ่ม บางที่ไม่สามารถเจาะกลุ่มเป้าหมายได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ การส่งข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์เป็นไปได้ช้า ส่งสารได้ช่องทางเดียวไม่มีการตอบกลับของผู้บริโภค

- สื่อใหม่ การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตโดยผ่านสมาร์ทโฟนติดต่อของทุกคน ทำให้การเข้าถึงตัวบุคคลเป็นเรื่องที่ง่ายมากๆ ยอดติดตาม ยอดฟอลโลว์ สามารถบอก feedback ของสินค้าแต่ละคนได้โดยผ่านแอปพลิเคชันต่างๆของสมาร์ทโฟน

- การบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายการสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินการของภาครัฐที่เรียกว่า “รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ” รวมทั้งระบบฐานข้อมูลประชาชน

- แนวโน้มด้านบวก พัฒนาระบบสารสนเทศ ฐานข้อมูล ฐานความรู้ เพื่อพัฒนาระบบผู้เชี่ยวชาญและจัดการความรู้ ศึกษาตามอรรถศาสตร์ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ การค้นคว้าหาความรู้ได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง ทำให้สามารถค้นหาตำแหน่งได้อย่างแม่นยำ

- แนวโน้มด้านลบ ความผิดพลาดในการทำงานของระบบ การละเมิดลิขสิทธิ์ของทรัพย์สินทางปัญญา ลอกเลียนแบบ การก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การโจรกรรมข้อมูล การก่อวินาศกรรมคอมพิวเตอร์

ปรับตัวรับความเปลี่ยนแปลงสื่อยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบันที่เข้าสู่ยุคดิจิทัลที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายมากขึ้น

ปัจจุบันทุกคนมีช่องทางสื่อคือโซเชียลอยู่ในมือพร้อมส่งสารที่ต้องสื่อได้ตลอดเวลาและถือว่าโซเชียลจะมีน้ำหนักมากขึ้นเรื่อยๆสื่อกระแสหลักทยอยบดขยี้โดยสื่อหลัก ที่มีจรรยาบรรณ วิชาชีพจึงต้องมีหน้าที่หาความจริงจากสื่อโซเชียลที่ทยอยบดขยี้มา ตีโจทย์ให้แตก เพื่อทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงให้ผู้บริโภคได้รู้ ขณะที่ผู้บริโภคก็ควรใช้วิจารณญาณในการเสพสื่อด้วย

ไม่ว่าเทคโนโลยีจะก้าวไปรวดเร็วขนาดไหน องค์กรต่างๆจะต้องมีการอบรมให้ความรู้บุคลากรให้รู้เท่าทันสื่อรู้จักสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ และสิ่งที่ผู้ผลิตสื่อควรตระหนักให้มากในสังคมออนไลน์ คือ จริยธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อสังคม

ประโยชน์ที่ได้รับการเข้าร่วมสัมมนาที่สามารถนำไปใช้การปฏิบัติงานดังนี้

๑. ได้ทราบว่า ภูมิทัศน์สื่อ วันนี้เปลี่ยนไปมาก เพราะการเกิดขึ้นของสื่อใหม่ อย่างอินเทอร์เน็ต หรือสื่อสังคมออนไลน์
๒. ทำให้สื่อมวลชน หรือสื่อยุคเก่าต้องปรับตัวในการทำงานและการสื่อสารเพื่อเข้าถึงมวลชนในลักษณะที่ต้องเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก เราในส่วนของงานภาครัฐต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสื่อใหม่ๆตลอดเวลา
๓. ได้ทราบถึงการวิเคราะห์ภูมิทัศน์สื่อ มีหลักการวิเคราะห์รูปแบบการสื่อสาร ว่าการสื่อสารเริ่มต้นที่ใด กลุ่มเป้าหมายการสื่อสาร คือใคร ในยุคสื่อมวลชน คำนี้ถึงผู้รับสารปลายทางนำมาปรับใช้ในการทำงาน เพราะการสื่อสารเป็นปัจจัยหลักของหน่วยงานประสานงาน
๔. เพื่อรู้ถึงความแตกต่างระหว่างสื่อดั้งเดิม และ สื่อใหม่
๕. ไม่ว่าเทคโนโลยีจะก้าวไปรวดเร็วขนาดไหน องค์กรต่างๆจะต้องมีการอบรมให้ความรู้บุคลากรให้รู้เท่าทันสื่อรู้จักสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ
๖. ในการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
๗. เมื่อนำสื่อมาใช้ เราต้องมีจรรยาบรรณวิชาชีพ หาความจริงจากสื่อโซเชียลที่ทยอยบดขยี้มา ตีโจทย์ให้แตก เพื่อทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงให้ผู้บริโภคได้
๘. ผู้บริโภคก็ควรใช้วิจารณญาณในการเสพสื่อด้วย